

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้ยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จำนวน ๒ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. มะม่วง (*Mangifera indica* L.) พันธุ์ งามเมืองย่า
๒. มะนาว [*Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle] พันธุ์ แป้นมินตรา 4

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มะม่วง (*Mangifera indica* L.)

พันธุ์งามเมืองย่า

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นายกิจติกร กิรติเรขา
ที่อยู่ เลขที่ 39 หมู่ที่ 7 ซอยบ้านนางเจริญ ตำบลเกษมทรัพย์ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดนครราชสีมา 30150
โทรศัพท์ 081-0724655

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะม่วงพันธุ์งามเมืองย่า ได้มาจากการเพาะเมล็ดที่มีการผสมระหว่างมะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ 4 กับมะม่วงมันขุนศรี จากนั้นปลูกเลี้ยงจนกระทั่งออกดอกและติดผล ปรากฏว่าให้ผลขนาดใหญ่โตกว่าพันธุ์พ่อและพันธุ์แม่อย่างชัดเจน จึงนำยอดไปเสียบกับต้นตอมะม่วงพันธุ์อื่น ๆ มากกว่า 10 พันธุ์ พบว่ามีลักษณะคงที่ ผลโตเต็มที่มีน้ำหนักเฉลี่ยตั้งแต่ 2-3 กิโลกรัมต่อผล จึงตั้งชื่อในตอนแรกว่า "มะม่วงทวายเมืองย่า" เพราะติดผลทั้งปี พร้อมนำผลไปแจกจ่ายให้เพื่อน ๆ และพระตามวัดในเขตพื้นที่ทดลองชิม ต่างพากันชื่นชอบในรสชาติและขนาดของผลที่ใหญ่ พระภิกษุสงฆ์ได้แนะนำให้เปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อเป็นสิริมงคลและเพื่อเป็นเกียรติแก่ท้าวสุรนารีหรือย่าโม ที่คนโคราชเคารพนับถือว่า "มะม่วงพันธุ์งามเมืองย่า" และเรียกกันเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน เป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกบริเวณ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะม่วง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mangifera indica* L. วงศ์ Anacardiaceae ไม้ยืนต้น

ต้น ทรงต้นลักษณะเป็นพุ่มมีการแตกกิ่ง เหนือกิ่งยาวแผ่กิ่งออกด้านข้างและตั้งตรง มีใบปกคลุมตลอดทั้งกิ่งและลำต้น สูงประมาณ 10-15 เมตร เปลือกลำต้นเรียบ

ใบ ใบเดี่ยว รูปรีถึงรูปใบหอก กว้างประมาณ 6.6-6.8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 23.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) โคนใบแหลม (acute) ขอบใบเรียบ (entire) ใบอ่อนสีเขียวเหลือง (YG152D) ใบแก่สีเขียว (G137A) ก้านใบยาวประมาณ 5.2-6.2 เซนติเมตร

ดอก ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง (panicle) เกิดที่ปลายหรือซอกใบใกล้ปลายกิ่ง มีขนปกคลุมดอกย่อยมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ สีเหลืองอ่อน เกสรเพศผู้จำนวน 10 อัน มีเกสรเพศผู้ที่สมบูรณ์ 2 อัน และมีเกสรเพศเมีย 1 อัน อยู่เหนือวงกลีบ

ผล ผลเดี่ยว รูปทรงรี (elliptical) ขนาดผลกว้างประมาณ 9.46-10.17 เซนติเมตร ยาวประมาณ 17.50-21.2 เซนติเมตร หนาประมาณ 7.85 เซนติเมตร หน้าตัดผลตามขวางป้อมรี (broad elliptic) ความลึกของโคนผลต้น ไม่มีจุกผล (absent) ทรงไหล่ด้านท้องผลกลมกว้าง (roundeb outward) ทรงไหล่ด้านหลังผลไหล่ลาดลง 45 องศา (sloping downward) น้ำหนักผลเฉลี่ย 807.86 กรัม เนื้อผลดิบสีเหลือง (Y11B) เนื้อผลสุกสี

เหลืองส้ม (YO23B) ความหนาเนื้อ 2.59 เซนติเมตร ความหนาเปลือก 0.15 เซนติเมตร
เปลือกผลดิบสีเขียวเทา (GG143B) เปลือกผลสุกสีเหลือง (Y10B) ความหวานของเนื้อผลสุก
16.5 องศาบริกซ์

เมล็ด

รูปทรงของเมล็ดคอบขนาน (oblong) ขนาดเมล็ดกว้างประมาณ 4.97 เซนติเมตรยาว
ประมาณ 17.90 เซนติเมตร หนาประมาณ 2 เซนติเมตร น้ำหนักเมล็ด 80 กรัม

มะม่วงพันธุ์งามเมืองย่า

มะนาว [*Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle]

พันธุ์แป้นมินตรา 4

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล นายสมศักดิ์ จันทร์เรือง
 ที่อยู่ เลขที่ 171 หมู่ที่ 12 ตำบลหนองคู อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 31130
 โทรศัพท์ 084-3773885

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะนาวพันธุ์แป้นมินตรา 4 ได้มาจากการผสมระหว่างมะนาวพันธุ์แป้นแม่ไก่ไขดก (พันธุ์แม่) กับมะนาวพันธุ์แป้นมินตรา (พันธุ์พ่อ) เมื่อปี พ.ศ 2556 ได้เริ่มขยายมะนาวพันธุ์แป้นมินตรา เมื่อต้นมีอายุประมาณ 1 ปีกว่า และเริ่มออกดอก นายสมศักดิ์ จันทร์เรือง จึงคิดที่จะพัฒนาสายพันธุ์เพิ่มเพื่อต่อยอด จึงปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีการผสมระหว่างมะนาวพันธุ์แป้นแม่ไก่ไขดก (พันธุ์แม่) กับมะนาวพันธุ์แป้นมินตรา (พันธุ์พ่อ) เมื่อติดผลแล้ว จึงนำเมล็ดจากผลที่ได้มาเพาะเมล็ด และจัดบันทึกสังเกตการเจริญเติบโต พบว่าทรงผลคล้ายกับมะนาวพันธุ์แป้นมินตราที่เป็นพันธุ์พ่อ แต่มีลักษณะของผิวเปลือกที่มีความเงาและต่อมน้ำมันมีความละเอียดมากกว่า น้ำมีความหอม สีขาวใส แตกต่างจากแป้นมินตราที่สีน้ำจะเขียวอ่อนใส ด้วยลักษณะที่แตกต่าง จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่ามะนาว “แป้นมินตรา 4”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะนาว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle วงศ์ Rutaceae ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ต้น ทรงต้นลักษณะเป็นพุ่มกว้าง สูงประมาณ 3 - 4 เมตร ลำต้นสีเทาแกมน้ำตาล มีหนามเล็กยาวบริเวณกิ่งอ่อนและซอกใบ

ใบ ใบประกอบชนิดใบย่อยหนึ่งใบ ใบอ่อนสีเขียวอ่อน ใบแก่สีเขียวเข้ม รูปร่างใบเป็นรูปกลมรีถึงรูปไข่ ใบกว้าง 6.5-7 เซนติเมตร ยาว 13-14 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบหยักเล็กน้อย เนื้อใบมีต่อมน้ำมันกระจาย (oil gland) ใบอ่อนมีกลิ่นหอม ก้านใบสั้น

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก (raceme) ดอกย่อย 10-15 ดอก ออกที่ปลายกิ่งและซอกใบตามระยะแขนง กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง

ผล/เมล็ด ผลออกเป็นช่อปลายพุ่มและกระจายทั่วต้น 9-10 ผล ผลแบบส้ม (hesperidium) ทรงผลกลมถึงแป้น มีตุ่มไม่แหลมที่ปลายผล เปลือกหรือผนังผลชั้นนอก (exocarp) เรียบมันมีต่อมน้ำมันละเอียด ผลสุกสีเหลือง เนื้อหรือผนังผลชั้นใน (endocarp) มีลักษณะเป็นกลีบหลายกลีบประกอบด้วยถุงเยื่อบาง ๆ ฉ่ำน้ำ ขนาดเล็กจำนวนมาก เนื้อมีสีเขียวอ่อน เมล็ดขนาดเล็กกลมถึงรียาว หัวแหลมท้ายมน ภายในสีขาว

มะนาวพันธุ์แป้นมินตรา 4